DOMSTOLENS DOM (tredje afdeling)
10. juli 1986 *

I sag 95/84

angående en anmodning, som tribunal de police de Martigues i medfør af EØF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende straffesag

Anklagemyndigheden, ved Boriello, ledende politikommissær i Martigues, og som civil part **Syndicat des libraires du Sud-Est**, Aix-en-Provence,

mod

Alain Darras og Dominique Tostain, Vitrolles,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af EØF-traktatens artikler 30 og 36,

har

DOMSTOLEN (tredje afdeling)

sammensat af afdelingsformanden U. Everling, dommerne Y. Galmot og J. C. Moitinho de Almeida,

generaladvokat: Sir Gordon Slynn
justitssekretær: fungerende fuldmægtig K. Riechenberg

efter at der er afgivet indlæg af:

— Alain Darras ved advokat Philippe Jousset, Laval, under den mundtlige forhandling;

— Kommissionen for De europæiske Fællesskaber ved Daniel Jacob, Kommissionens juridiske tjeneste, under den mundtlige forhandling, under skriftvekslingen bistået af Nicole Coutrelis;

* Processprog: Fransk.

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 26. juni 1986,

afsagt følgende

DOM

(Sagsfremstillingen udelades)

Præmisser

1 Ved dom af 29. marts 1984, indgået til Domstolen den 6. april 1984 og stadfæstet efter anke af cour d'appel, Aix-en-Provence, ved dom af 24. april 1985, indgået til Domstolen den 11. marts 1986, har tribunal de police de Martigues i medfør af EØF-traktatens artikel 177 stillet Domstolen en række præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af EØF-traktatens artikler 30 og 36 med henblik på at kunne afgøre, om en national lovgivning, hvorefter alle detailhandlere ved salg af bøger er forpligtede til at overholde en af forlaget eller importøren fastsat bogpris, er i overensstemmelse med fællesskabsretten.

2 Disse spørgsmål er blevet rejst under en straffesag mod Darras og Tostain, der er tiltalt for salg i de af dem ledede supermarkeder i Vitrolles, af bøger til priser, der er lavere end den detailsalgspris, der er fastsat i henhold til lov nr. 81-766 af 10. august 1981 om bogpriser (JORF af 11.8.1981).

3 Ifølge den franske lov af 10. august 1981 skal enhver forlægger eller importør af bøger fastsætte en detailsalgspris for de bøger, som han udgiver eller importerer. Detailhandlerne skal anvende en effektiv salgspris, som udgør mellem 95 og 100% af denne pris. Ifølge loven er visse private og offentlige institutioner, herunder biblioteker og undervisningsanstalter fritaget for at overholde detailsalgsprisen, ligesom loven på visse betingelser giver mulighed for særlige tilbudspriser. Såfremt loven overtrædes, kan konkurrenter og forskellige foreninger søge nedlagt forbud eller anlægge erstatningssag, ligesom der kan rejses straffesag.

4 For så vidt angår importerede bøger, bestemmer artikel 1, sidste stk., i loven af 10. august 1981, at »ved import af bøger, som udgives i Frankrig, skal den af importøren fastsatte detailsalgspris være lig med eller højere end den af forlaget fastsatte«. Ifølge anordning nr. 81-1068 af 3. december 1981 (JORF af 4.12.1981) udstedt til gennemførelse af loven af 10. august 1981 »anses hovedforhandleren af importerede bøger, som er omfattet af forpligtelserne i henhold til artikel 8 i lov af 21. juni 1943, for importør«; det drejer sig om forpligtelsen til at aflevere et eksemplar af det enkelte værk til indenrigsministeriets kontor for pligtig aflevering af tryksager.

5 Tribunal de police de Martigues har anmodet Domstolen om at afgøre følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Er bestemmelser af den art, som er fastsat i lov nr. 81-766 af 10. august 1981 og anordning nr. 82-1176 af 29. december 1982 vedrørende priser på bøger, herunder en minimumspris for salg i detailleddet, en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion for samhandelen inden for Fællesskabet?

2) Er sådanne bestemmelser i bekræftende fald omfattet af nogen af undtagelserne i Rom-traktatens artikel 36?

3) Kan sådanne bestemmelser være begrundet i hensynet til beskyttelse af visse nationale interesser, f. eks. hensynet til at beskytte boghandeler, som er truet af konkurrencen fra virksomheder, der benytter andre distributionskanaler?

4) Såfremt spørgsmål 3 besvares bekræftende, er de vedtagne foranstaltninger da de mest hensigtsmæssige med henblik på beskyttelsen af de nævnte interesser, og begrænser de mindst muligt den fri samhandel?«

6 Det bemærkes, at cour d'appel de Poitiers i en sag om overtrædelse af den i henhold til loven af 10. august 1981 fastsatte salgspris har stillet Domstolen et præjudicielt spørgsmål bl. a. vedrørende fortolkningen af EØF-traktatens artikler 30 og 36, som Domstolen har afgjort ved dom af 10. januar 1985 (Association des Centres distributeurs Leclerc og Thouars Distribution m. fl., 229/83, Sml. 1985, s. 1).

7 Gennemgangen af den foreliggende sag har ikke frembragt nye momenter i forhold til sag 229/83. Herefter er det tilstrækkeligt at henvise til præmisserne i dommen af 10. januar 1985, hvoraf der vedlægges et eksemplar.

8 De tre første spørgsmål fra tribunal de police de Martigues skal derfor besvares på følgende måde:

— nationale lovbestemmelser, hvorefter detailsalgsprisen for bøger skal fastsættes af forlæggeren eller importøren af en bog og anvendes af alle detailhandlere, og hvorefter den importør af en bog, som afleveringspligten for tryksager påhviler, dvs. hovedforhandleren, skal fastsætte detailsalgsprisen, eller som for salg af bøger, der udgives i selve den berørte medlemsstat og reimporteres efter forudgående eksport til en anden medlemsstat, foreskriver overholdelse af den salgspris, som forlæggeren har fastsat, medmindre det på grundlag af objektive kriterier kan godtgøres, at bøgerne er eksporteret udelukkende med henblik på reimport for derved at omgå en sådan lovgivning, skal anses for foranstaltninger med tilsvarende virkning som kvantitative indførselsrestriktioner, som er forbudt efter traktatens artikel 30;

— hverken EØF-traktatens artikel 36 eller hensynet til at beskytte forbrugerne eller den litterære produktion og mangesidighed kan påberåbes som begrundelse for sådanne foranstaltninger.

9 Det fjerde spørgsmål har ingen mening på baggrund af denne besvarelse af de første tre spørgsmål.

Sagens omkostninger

10 De udgifter, der er afholdt af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, der har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (tredje afdeling)

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt af tribunal de police de Martigues, ved dom af 29. marts 1984, for ret:

1) **Nationale lovbestemmelser, hvorefter detailsalgsprisen for bøger skal fastsættes af forlæggeren eller importøren af en bog og anvendes af alle detailhandlere, og hvorefter den importør af en bog, som afleveringspligten for tryksager påhviler, dvs. hovedforhandleren, skal fastsætte detailsalgsprisen, eller som for salg af bøger, der udgives i selve den berørte medlemsstat og reimporteres efter forudgående eksport til en anden medlemsstat, foreskriver overholdelse af den salgspris, som forlæggeren har fastsat, medmindre det på grundlag af objektive kriterier kan godtgøres, at bøgerne er eksporteret udelukkende med henblik på reimport for derved at omgå en sådan lovgivning, skal anses for foranstaltninger med tilsvarende virkning som kvantitative indførselsrestriktioner, som er forbudt efter traktatens artikel 30.**

2) **Hverken EØF-traktatens artikel 36 eller hensynet til at beskytte forbrugerne eller den litterære produktion og mangesidighed kan påberåbes som begrundelse for sådanne foranstaltninger.**

Everling Galmot Moitinho de Almeida

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 10. juli 1986.

P. Heim
Justitssekretær

U. Everling
Formand for tredje afdeling